

ПРОУЧВАНЕ МНЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ III ДО VII КЛАС ОТНОСНО ОРГАНИЗАЦИЯТА И ЕФЕКТИВНОСТТА НА ДИСТАНЦИОННОТО ОБУЧЕНИЕ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ

Ива Найденова-Данчева

докторант към катедра „Теория на физическото възпитание“,
Национална спортна академия „Васил Левски“

ORCID

Iva Naidenova-Dancheva – <https://orcid.org/0000-0003-2037-8345>

РЕЗЮМЕ

Пандемията от COVID-19 и предприетите мерки за ограничаване на разпространението на заразата засегнаха пряко образователната система в нашата страна. Това наложи замяната на традиционния начин на обучение в училище с алтернативни, един от които е дистанционното обучение. Целта на изследването е да проуча мнението на моите ученици относно нагласите и ефективността на учебния процес по физическо възпитание и спорт в дистанционното обучение. Изследването е направено сред 126 ученици (55 момичета и 71 момчета) от ОУ „Отец Паисий“ в град Кнежа. От всички изследвани ученици 124 споделят, че са участвали в дистанционното обучение по физическо възпитание и спорт, и само 2-ма отговарят, че не са вземали участие. Едно от основните заключения е, че уроците, проведени в дистанционно форма, не са интересни и не доставят удовлетворение на учениците, така както традиционните уроци. Липсата на контакт, на сътрудничество, комуникация и творчество снижават интереса на учениците към физическото възпитание и спорт. Емоциите при игровата дейност са много по-спонтанни, отколкото при другите средства на физическото възпитание. Приятните изживявания, радостта от победата подхранват желанието за игра.

Ключови думи: дистанционно обучение, ученици, урок по физическо възпитание и спорт, COVID-19

SURVEY OF THE OPINION OF STUDENTS FROM III TO VII CLASS ON THE ORGANIZATION AND EFFICIENCY OF DISTANCE LEARNING IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS.

Iva Naidenova-Dancheva

PhD student at the Department of Theory of Physical Education,
National Sports Academy „Vassil Levski“

ABSTRACT

The pandemic of COVID-19 and the measures taken to limit the spread of the infection directly affected the education system in our country. This necessitated the replacement of the

traditional way of learning in school with other alternatives, one of which is distance learning. The aim of the research is to study the opinion of my students about the attitudes and effectiveness of the learning process in physical education and sports in distance learning. The study was conducted among 126 students / 55 women and 71 men / from Otets Paisiy Primary School in the town of Knezha. Of all the students surveyed, 124 said they had participated in distance learning in physical education and sports and only 2 said they had not participated. One of the main conclusions is that the lessons conducted in remote form are not interesting and do not deliver satisfaction to students, as traditional lessons. Lack of contact, cooperation, communication and creativity reduce students' interest in physical education and sports. Emotions in play activities are much more spontaneous than in other means of physical education. Pleasant experiences, the joy of victory nurture the desire to play.

***Key words:** distance learning, students, physical education and sports lesson, COVID-19*

ВЪВЕДЕНИЕ

Пандемията от COVID-19 и предприетите мерки за ограничаване на разпространението на заразата засегнаха пряко образователната система в нашата страна. Това наложи замяната на традиционния начин на обучение в училище с алтернативни, един от които е дистанционното обучение. Mielke (1999) дефинира дистанционното обучение като „метод на обучение, при който учащият физически е отделен от преподавателя и учебното заведение“.

Преминаването от традиционно към дистанционно обучение постави в трудно положение както учителя, така и учениците. За кратко време се търсиха подходи, методи и се вземаха важни решения, които да спомогнат в максимална степен за качеството на учебния процес. В условията на карантина учителят по физическо възпитание и спорт загуби своето най-голямо оръжие за решаването на задачите на предмета „Физическо възпитание и спорт“, а именно играта. Той беше принуден да търси други начини за запазване на здравето и интереса на младото поколение. Използването на интернет се оказва едно революционно средство за развитието на дистанционното обучение. Дистанционното обучение, наричано още онлайн, компютърно или интернет обучение, е съвременната алтернатива на провеждане на обучение в традиционна класна стая. То представлява всяко учене, което се случва без учениците да присъстват физически в класната стая или урока. Учебният материал трябва да бъде структуриран в такава форма, че да позволява учене от разстояние. При него, както и при традиционното обучение, се изисква учащите да бъдат подготвени за изпити, да бъдат оценявани и където е необходимо, да им бъде давана допълнителна помощ. В същото време някои автори

посочват недостатъци на дистанционното обучение, което затруднява решаването на горепосочените задачи.

Така например в доклад, отчитащ въздействието на пандемията от COVID-19 върху ефективността на дистанционното онлайн обучение, Кулева (2020) констатира, че е необходимо да се свърши много работа за подобряване на комуникацията в онлайн платформите. Това важи особено при онлайн видеоконференции с много участници, които трябва да бъдат интегрирани в платформата, така че да се създаде удобен и с много функционални възможности начин на работа във виртуална среда.

В подобен доклад, посветен на дистанционното обучение, като водещи проблеми при неговото осъществяване се посочват качеството на интернет връзката, липсата на време за изпълнение на поставените задачи, липсата на възможност за навременна комуникация с преподавателя за обсъждане на изучаваната тема и липсата на точен график за провеждане на дистанционното обучение (Naydenova, Chernev, 2020). През 2020 г. авторски колектив от НСА „Васил Левски“ провежда анкетно проучване сред студенти относно качеството на дистанционното обучение. Според 71% от анкетиранияте студенти повече им харесва обучението в зала, отколкото в електронна среда. Авторите не могат да направят генерални заключения за ефективността на учебния процес по баскетбол в платформата за дистанционно обучение (Борукова и кол., 2020).

ЦЕЛ

Основавайки се на изложените по-горе твърдения, си поставихме за цел да проучим мнението на ученици относно нагласите и ефективността на обучението по физическо възпитание и спорт в онлайн среда. За постигането на тази цел набелязахме следните задачи:

1. Проучване на проблема въз основа на литературни и информационни източници.
2. Разработване на анкетна карта и провеждане на анкетно проучване.
3. Обработка и анализ на получените резултати.

МЕТОДИКА

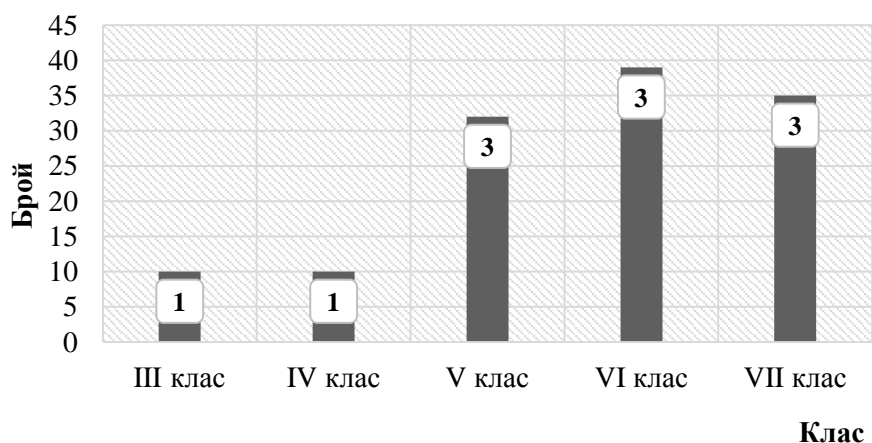
Специално разработената за нашето проучване анкета съдържа 10 въпроса, свързани с традиционния урок, дистанционното обучение, трудностите при единия и при другия урок, както и лична информация за изследваните лица. Анкетното проучване бе проведено чрез инструмента „Гугъл форми“ в периода март – април 2021 г.

За реализиране на изследването бяха използвани следните научноизследователски методи: теоретичен анализ и обобщаване на литературни източници, анкетен метод и математико-статистически методи за обработка и анализ на получените резултати (честотен анализ – едномерно разпределение на честотите). Изследвани са 126 ученици (55 момичета и 71 момчета) от ОУ „Отец Паисий“ в град Кнежа от III до VII клас, на възраст между 9 и 14 години.

РЕЗУЛТАТИ

При анализа на резултатите първо разгледахме предпочитанията на учениците относно традиционното и дистанционното обучение, видовете уроци по време на дистанционното обучение и след това дали и какви трудности срещат в единия и в другия урок. С въпросите с отворен отговор беше дадена възможност за представяне на личното мнение, което дава възможност за коректно заключение относно изследвания проблем. От всички изследвани ученици 124 споделят, че са участвали в дистанционното обучение по физическо възпитание и спорт, и само 2-ма отговарят, че не са вземали участие.

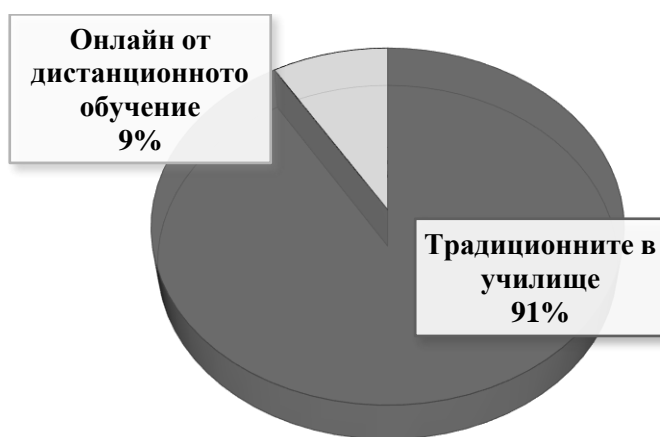
Анализа на получените резултатите започваме с лична информация, представяща данни за класовете, в които е направено изследването. На Фигура 1 са представени резултатите на въпроса: „В кой клас сте?“. Графиката показва, че учениците, взели участие в анкетата, са, както следва: от III клас са 10 на брой, от IV са също 10, от V са 32, от VI са 39 – най много участници, и от VII клас 35.

Фигура 1. В кой клас сте?

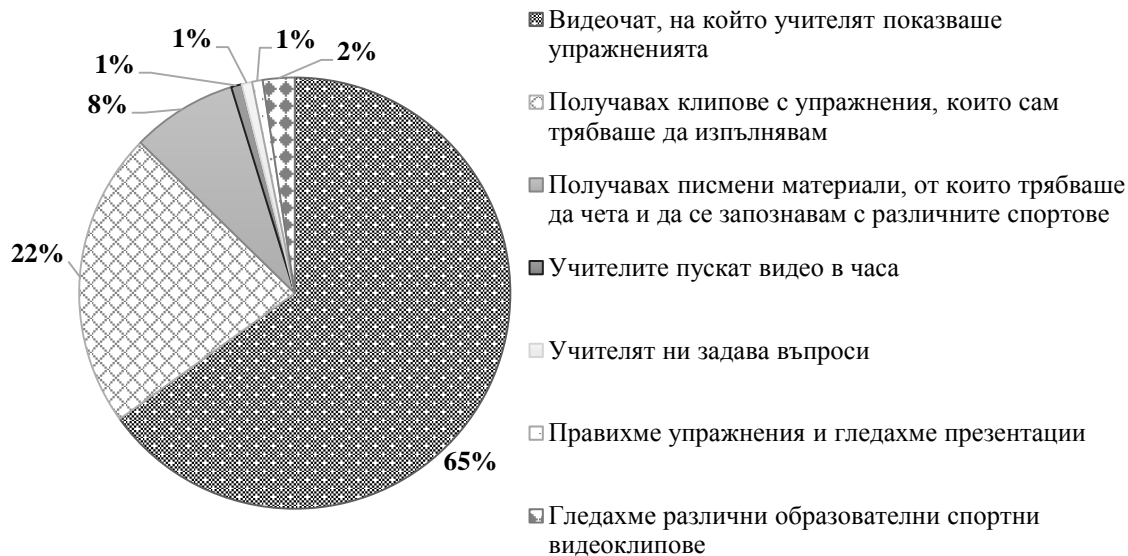
За да разберем нагласите на учениците и техните предпочитания, зададохме въпроса: „Кои уроци харесвате повече – традиционните в училище или онлайн от дистанци-

онното обучение?“. Резултатите, представени на Фигура 2, недвусмислено показват предпочитанията на всички ученици, като 91% предпочитат традиционните уроци в училище, а само 9% – онлайн от дистанционното обучение. Високият процент в подкрепа на традиционното обучение в училищна среда ни навежда на мисълта, че съществуват някои недостатъци на дистанционното обучение, които следва да потърсим в отговорите на следващите поставени въпроси.

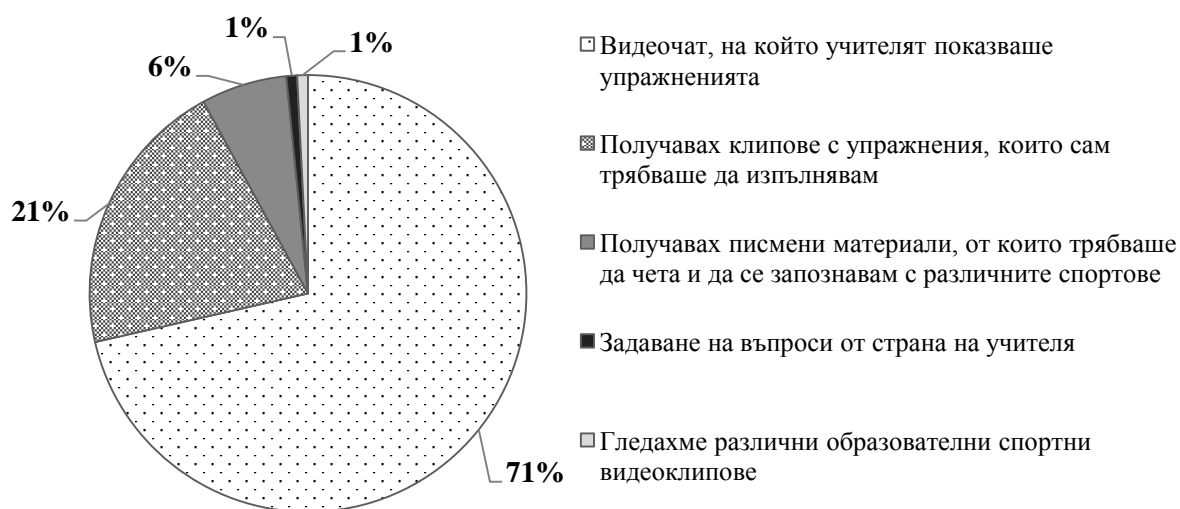
Фигура 2. *Кои уроци харесвате повече – традиционните в училище или онлайн от дистанционното обучение?*

Опитвайки се да разберем причините за ниският процент анкетираните ученици, подкрепящи онлайн обучението, зададохме въпроса: „Какъв вид уроци имахте по време на дистанционното обучение?“. От получените отговори се вижда, че най-голям дял от 65% са имали уроци, проведени чрез видео чат, на който учителят показва различни упражнения. 22% от респондентите отговарят, че са получавали клипове с упражнения, които сами е трябвало да изпълняват. 8% от учениците са получавали писмени материали, от които е трябвало да четат и да се запознават с различни спортове. Оставащите 5% са равномерно разпределени между отговорите: учителят пускаше видео в часа, учителят ни задава въпроси, правихме упражнение и гледахме презентации, гледахме различни образователни спортни видеоклипове. Анализирайки тези резултати, разбираме, че най-висок процент от анкетираните са продължили с двигателната активност и по време на карантината, но по-интересно за тях е било, когато учителят е показвал лично упражненията. Това сочи, че контактът учител – ученик е от голямо значение за учениците от основната образователна степен. Този контакт дава възможност за по-точно изпълнение на поставените задачи, своевременно поправяне на грешките и, разбира се, поддържане на интереса на учениците към физическото възпитание и спорт.

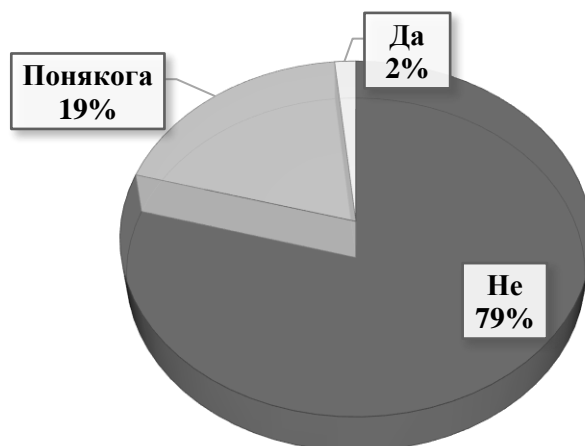
Фигура 3. Какъв вид уроци имахте по време на дистанционното обучение?

В подкрепа на изложените по-горе резултати идват и отговорите на следващия въпрос: „Кои от изброените уроци бяха по-поллезни за теб?“. Разглеждайки резултатите, представени на Фигура 4, се вижда, че процентното съотношение в полза на видео чат, на който учителят показва упражненията, се повишава с 6% или достига 71%. Процентните съотношения на другите възможни отговори се запазва горе долу едни и същи. Оттук можем да изведем и една от най-големите разлики в двата вида обучение, емоционалната връзка учител – ученик. Запознаването с различните спортове чрез видео, презентации и различни материали не събужда голям интерес у учениците, така както преживяното и наученото в традиционните часове по физическо възпитание и спорт в училище.

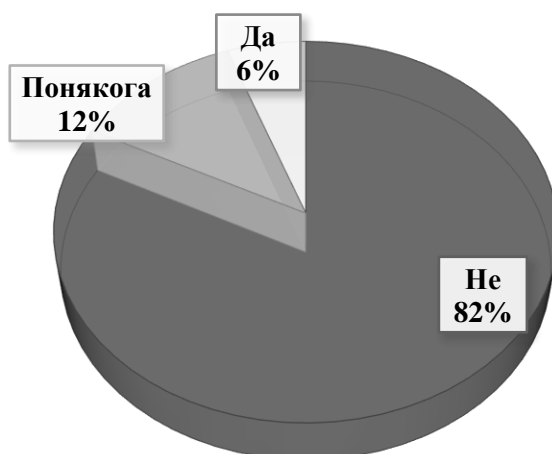
Фигура 4. Кои от изброените уроци бяха по-поллезни за теб?

Разбира се, за да получим по-реална и точна информация, зададохме и следните въпроси: „Срещате ли затруднения в уроците по физическо възпитание и спорт в училище?“, а отговорите представяме на Фигура 5, и „Срещате ли затруднения в уроците по физическо възпитание и спорт в дистанционното обучение?“, съответно на Фигура 6.

Фигура 5. *Срещате ли затруднения в уроците по физическо възпитание и спорт в училище?*

Сравнявайки отговорите на тези два въпроса, видимо няма разлика в представените графики. При традиционния урок в училище 79% от анкетираните не изпитват никакви затруднения, в дистанционната форма процентът е 82. По-голям процент разлика има в отговорите на въпроса с „Да“, като той се повишава в дистанционното обучение.

Фигура 6. *Срещате ли затруднения в уроците по физическо възпитание и спорт в дистанционното обучение?*

И накрая, за да разкрием напълно в какво се корени занижаването на интереса и ефективността в дистанционното обучение, логично поставихме въпроса: „Какви затруднения изпитвате в уроците по физическо възпитание и спорт в дистанционното обучение?“. Получените отговори бяха следните:

- Изпълняване на упражненията за корем.
- Няма пространство в стаята за изпълнение на упражненията.
- Трябва да се гледа в екрана на телефона, което затруднява изпълнението на упражненията.
- Някой път е трудно да се включи в час поради лоша интернет връзка.
- Изпълняването на лицеви опори.
- Изпълнението на по-сложни упражнения.
- Не е толкова забавно и интересно, колкото при присъственото обучение.
- Липса на интернет.
- Ползването на различни платформи.
- Няма толкова добра подготовка, както в училище.
- Приложението, което се ползва, не разрешава на учениците да си включат видео чат.
- Неприятно е да се изпълняват упражнения на закрито в стаята.
- Вкъщи не е удобно да се изпълняват зададените упражнения.

Разглеждайки отговорите, мога да ги обединя в три групи:

- по-сложни и трудни упражнения и липса на достатъчно пространство за изпълнение на упражненията;
- технически причини, свързани с комуникацията;
- липсата на емоции и удовлетвореност.

Анализирайки тези три групи, разбираме, че ограниченото пространство в домашни условия, по-сложните и трудни упражнения в комбинация с лошата интернет връзка и всички съпътстващи проблеми с комуникацията намаляват удовлетвореността от урока по физическо възпитание и спорт.

ДИСКУСИЯ

На базата на получените резултати от анкетното проучване и анализа на литературните източници могат да се направят следните заключения:

- Традиционният урок по физическо възпитание и спорт е предпочитан от учениците.
- Най-достъпен и предпочитан урок в дистанционната форма на обучение е видео чатът, в който учителят показва упражненията в реално време, което ги прави по-разбираеми за учениците.

- Лошата интернет връзка, недостатъчното пространство, сложните упражнения и липсата на емоции и удовлетвореност от играта са причините за снижената ефективност на дистанционната форма на обучение.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Основавайки се на направените анализи, смятаме, че дистанционното обучение, като следствие от карантината във връзка с COVID-19, до голяма степен е алтернатива за продължаване на нормалния учебен процес. С оглед мнението на анкетираните бихме могли да препоръчаме запазването на традиционния модел на обучение в училищна среда като по-ефективен, а онлайн обучението като подкрепяща възможност за овладяване на знания за различните спортни дисциплини, заложили за обучение по учебния предмет „Физическо възпитание и спорт“.

ЛИТЕРАТУРА

Борукова, М., Брестнички, Г., Цанков, Ц., Цанкова, М., Аспарухов, Я. (2020). Дистанционното обучение по баскетбол в НСА. *Годишник на НСА „Васил Левски“*, Том 1, София, НСА ПРЕС, 289–298, ISSN 2682-9908. // Borukova, M., Brestnichki, G., Tzankov, Tz., Tzankova, M., Asparuhov, Q. (2020). Distanzionno obuchenie po basketbol v NSA. *Godishnik na NSA „Vasil Levski“*, Tom 1, Sofia, NSA PRES, pp 289-299.

Kuleva, M. (2020). The impact of Covid-19 pandemic on the evaluation of the effectiveness of online distance learning. *Pedagogy Bulgarian journal of educational research and practice*, vol. 92, n.7, special issue, 74-83, Sofia, ISSN 0861-3982.

Miellke, D. (1999) Effective Teaching Distance Education. Report №.EDO-SP-1999-5. Washington, D.C.: Office of Educational Research and Improvement.

Naydenova, K., Chernev, K. (2020). Distance learning in the conditions of COVID-19, the point of view of students and pupils. *Pedagogy Bulgarian journal of educational research and practice*, vol. 92, n.7, special issue, 260-267, Sofia, ISSN 0861-3982.

Автор за кореспонденция:

Ива Найденова-Данчева

Национална спортна академия „Васил Левски“,
докторант към катедра „Теория на физическото възпитание“

e-mail: ivanaidenova@abv.bg